

Prehod v krožno gospodarstvo: kako ga spodbujamo?

Janja Leban

10. posvet Sekcije za okolje in energijo GZDBK
Otočec, 16. maj 2018

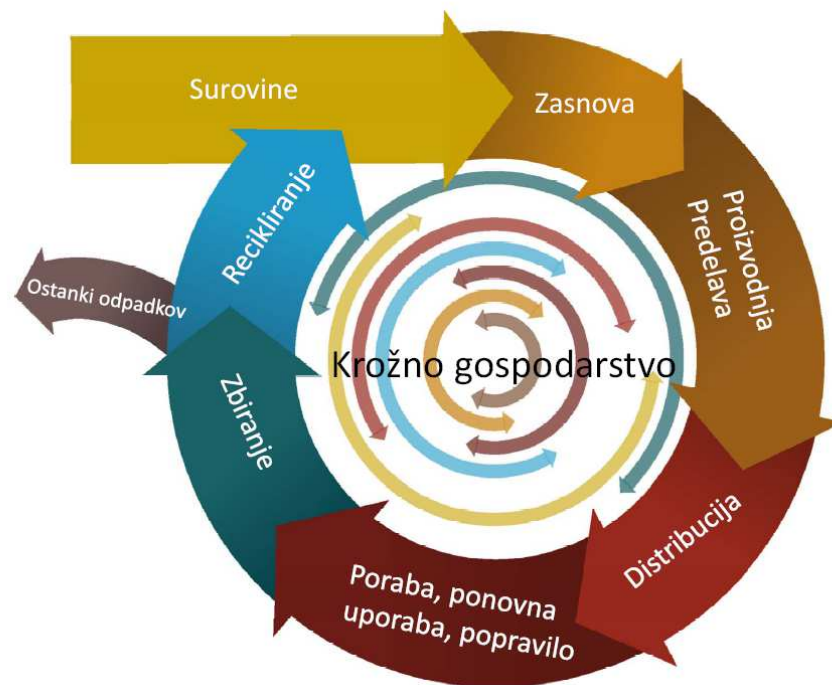
Iz linearnega...

„vzemi, izdelaj, uporabi, zavrzi“

Odpadek je snov ali predmet, ki ga imetnik zavrže, namerava zavreči ali mora zavreči.

... v krožno gospodarstvo

Vizija 2050:

Naša blaginja in zdravo okolje izhajata iz inovativnega, krožnega gospodarstva, kjer se nič ne zavrže.

(7. okoljski akcijski program EU do 2020)

izločevanje nevarnih snovi → odpadek = zanesljiv vir surovin

Ukrepi v proizvodnji

Zasnova izdelkov

- popravljivost, trajnost, možnost recikliranja... (direktiva o okoljsko primerni zasnovi ...), spodbude za boljšo zasnovo izdelkov v okviru ROP...

Proizvodni procesi

- BREF, EMAS..., pojasnitev pravil za stranske proizvode (spodbuditev industrijske simbioze)

Ravnanje z odpadki

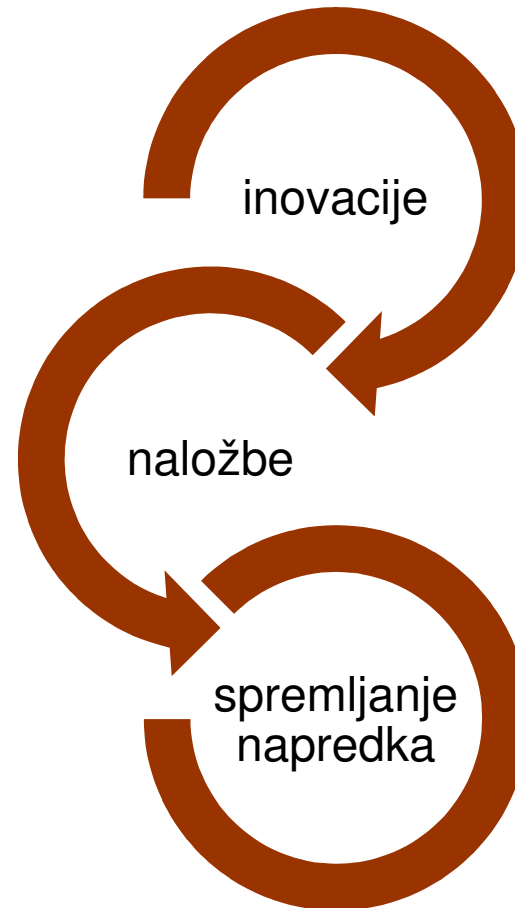
cilji glede recikliranja komunalnih odpadkov in embalaže, ekonomski instrumenti, sheme ROP...

Od odpadkov do virov

standardi kakovosti za sekundarne surovine (predvsem za plastiko), **izboljšave pravil EoW**, revizija uredbe o gnojilih, ponovna uporaba vode..., kemikalije – **povezanost zakonodaje o odpadkih, izdelkih in kemikalijah** (spodbujanje nestrupenih surovinskih ciklov in boljše sledenje kemikalijam)...

Prehod v krožno gospodarstvo

- **Prednostna področja:**
  - plastika
  - živilski odpadki
  - kritične surovine
  - gradbeništvo in rušenje
  - biomasa in bioizdelki

Ukrepi za spodbujanje prehoda v krožno gospodarstvo

- zakonodaja – odpadki, eco-design...
- EMAS, ecolabel
- BAT/BREF, BEMP/SRD
- ZeJN
- takse...

- financiranje projektov
- povezovanja R&D – SRIP-i
- izobraževanja, osveščanja...
- inovativnost
- ...

BREF ⇒ zaključki BAT

Primeri:

Waste Incineration

Waste Treatment

Wood-based Panels Production

Reference Document (REFs)

Economics and Cross-media Effects

Monitoring of emissions from IED-installations

WI	BREF (08.2006)	D1 (05.2017)	MR (01.2015)	
WT	BREF (08.2006)	FD (10.2017)	MR (11.2013)	
WBP	BATC (11.2015) BREF			
Code	Adopted Document	Formal draft (*)	Meeting report	Estimated review start
ECM	REF (07.2006)			
ROM	REF (07.2003)	Revised FD (06.2017)		

obvezno

Priprava SRD – prednostna področja

trgovina

turizem

gradbeništvo

javna uprava

kmetijstvo – rast.
pridelki in vzreja živali

proizvodnja hrane in
pijače

proizvodnja električne
in elektronske opreme

proizvodnja avtomobilov

ravnanje z odpadki

proizvodnja kovinskih
proizvodov

telekomunikacije

prostovoljno

Kako okoljsko uspešni smo?

BEMP = **B**est **E**nvironmental **M**anagement **P**ractice

⇒ **S**ectoral **R**eference **D**ocuments (SRDs) on best environmental management practice

SKLEP KOMISIJE (EU)
2015/801 z dne 20. maja 2015 o
referenčnem dokumentu v zvezi
z dobro prakso okoljskega
ravnanja, kazalniki okoljske
uspešnosti za posamezne
sektorje in merili odličnosti za
sektor trgovine na drobno

Glavni okoljski vidiki - trgovina na drobno

Kategorija	Vrsta vidika	Vidiki, ki jih zajema SRD
Energetska učinkovitost	neposreden vidik	stavbe, sistemi za ogrevanje, prezračevanje in klimatizacijo, hlajenje, razsvetljava...
Emisije v zrak	neposreden vidik	hladilna sredstva
Dobavna veriga	posreden vidik	poslovne strategije, prednostno razvrščanje proizvodov, okoljsko označevanje...
Prevoz in logistika	neposreden/posreden vidik	javna naročila, načini prevoza, zasnova embalaže...
Odpadki	neposreden vidik	odpadna hrana, pakiranje, sistemi za vračanje
Materiali in viri	neposreden vidik	poraba papirja
Voda	neposreden vidik	zbiranje in čiščenje deževnice
Vpliv na potrošnike	posreden vidik	okoljski vidiki povezani s potrošnjo, npr. plastične vrečke

Primeri kazalnikov in dobre prakse – trgovina na drobno

Vključitev ravnanja z odpadki v dejavnost trgovcev na drobno

Kazalniki okoljske uspešnosti	Merila odličnosti
Stopnji recikliranja in ponovne uporabe.	V trgovini je vzpostavljen sistem ravnanja z odpadki, katerega cilj je recikliranje ali ponovna uporaba 100 % sekundarnih embalažnih materialov

Primer dobre prakse

Sistemi vračanja plastenk PET in PE ter rabljenih proizvodov

Dobra praksa okoljskega ravnanja je, da se izvajajo sistemi vračanja in da se ti sistemi vključijo v logistiko družbe, na primer za plastenke PET ali PE.

Okvir za spremljanje krožnega gospodarstva

1 - samozadostnost EU na področju surovin

2 - ZeJN

3 - nastajanje odpadkov

4 - živilski odpadki

7 - prispevek recikliranih materialov k povpraševanju po surovinah

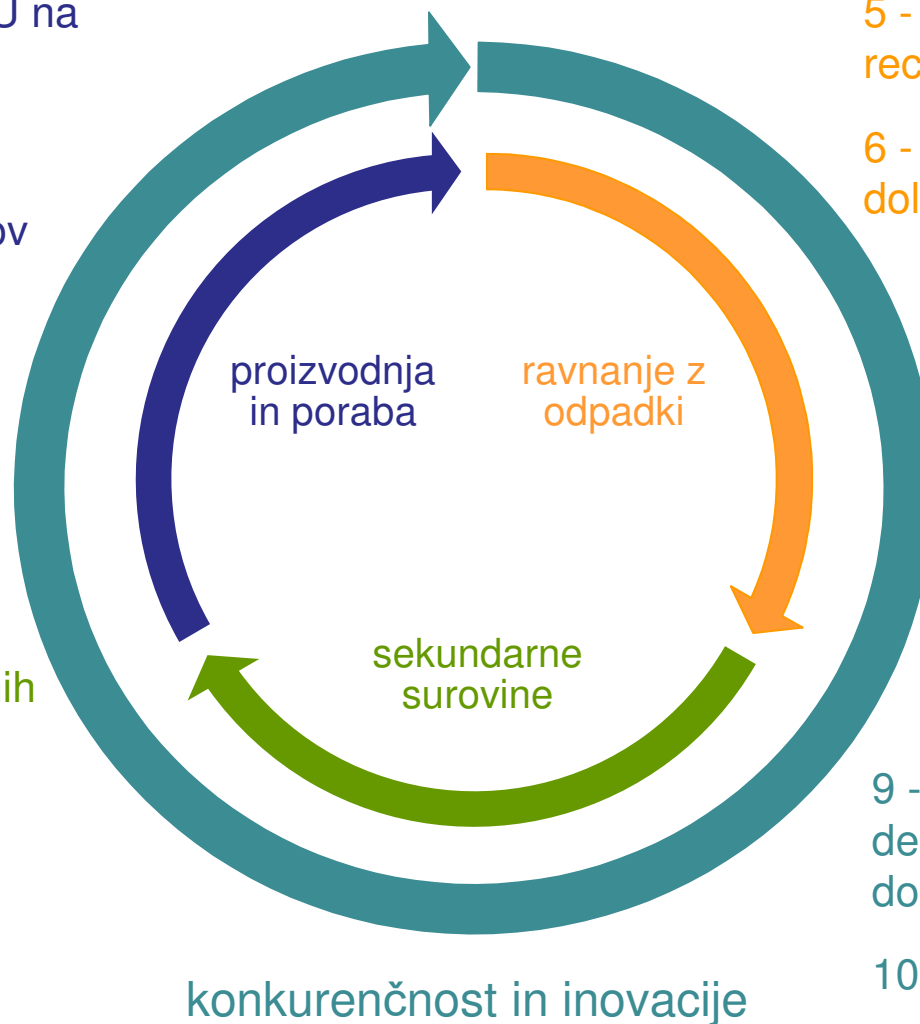
8 - trgovanje s surovinami, ki jih je mogoče reciklirati

5 - skupne stopnje recikliranja

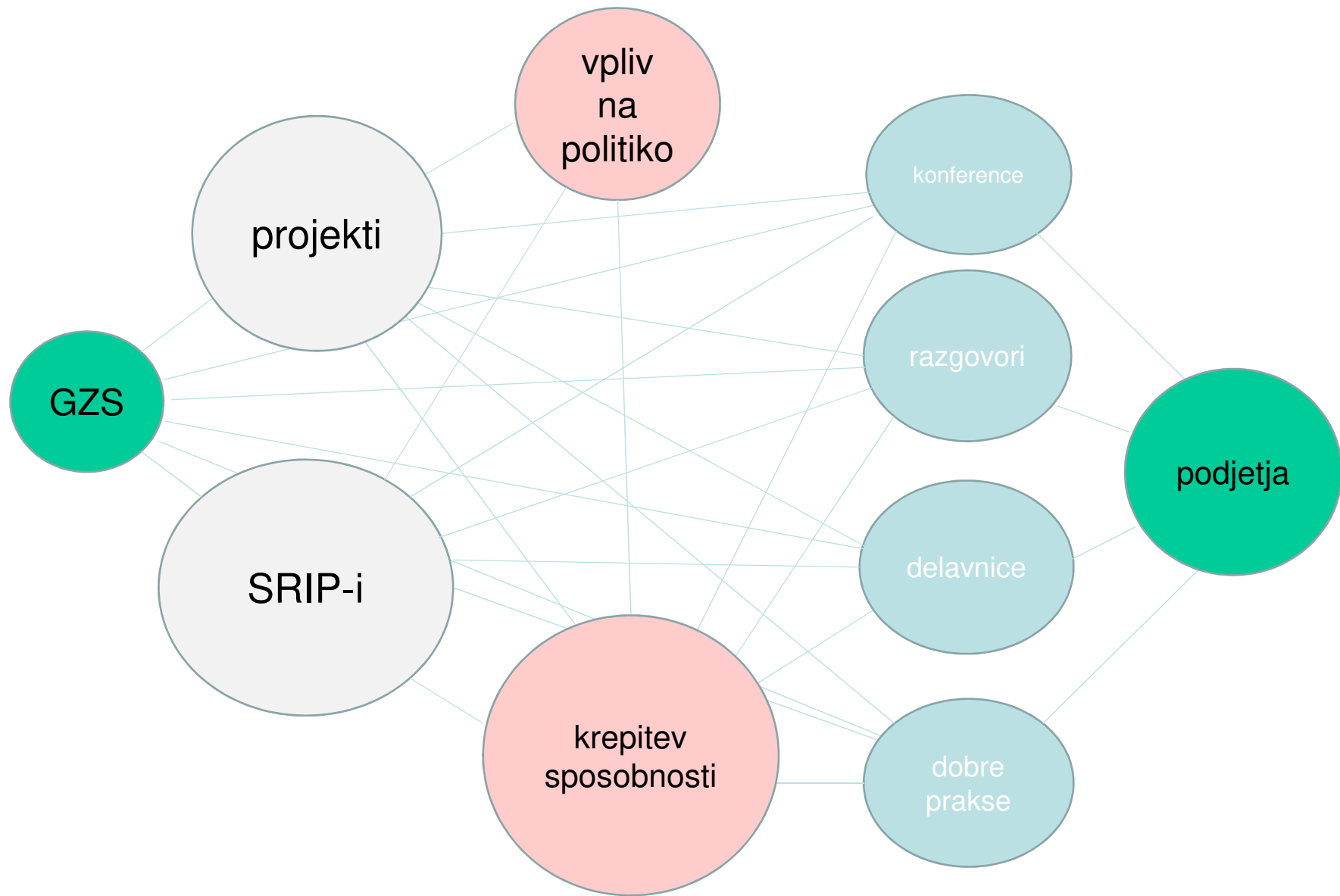
6 - stopnje recikliranja za določene toke odpadkov

9 - zasebne naložbe, delovna mesta in bruto dodana vrednost

10 - patenti

Vir: Sporočilo Komisije o okviru za spremljanje krožnega gospodarstva, COM(2018) 29 final

MOVECO - Mobilizacija
institucionalnega znanja za boljšo
izrabo raziskav in inovacij za
krožno gospodarstvo

partnerja iz Slovenije:

- GZS (vodilni partner)
- MOP

www.interreg-danube.eu/approved-projects/moveco

Katere aktivnosti izvajamo?

- dogodki (konference, okrogle mize, razstava...)
- dobre prakse (brošura YOUR TRASH IS MY TREASURE, objave primerov na spletni strani...)
- orodja (usposabljanje...), platforma
- transnacionalna strategija in kažipoti
- ...

ABOUT MOVECO

Interreg

UNIONE EUROPEA
EVROPSKA UNIJA

ITALIA-SLOVENIJA

RETRACKING

Progetto standard co-finanziato dal Fondo europeo di sviluppo regionale
Standardni projekt sofinancira Evropski sklad za regionalni razvoj

RETRACKING PROJECT

**Verso l'economia circolare: tracciabilità dei manufatti in
Compositi Fibro Rinforzati**

**Krožni ekonomiji naproti: sledljivost izdelkov iz
kompozitov, ojačanih s steklenimi vlakni**

**Towards the Circular Economy: The Traceability of Fibre
Reinforced Composite Products**

Partnerja iz Slovenije: ZAG in GZS

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Towards a Circular Economy: Generating a New Professional Profile in Household Appliance Sector

- nov poklicni profil delavcev, ki sodelujejo pri popravilu, obnovi in recikliranju gospodinjskih aparatov
- novi učni moduli za nova strokovna znanja, v podporo prehodu na krožno gospodarstvo
- spletna učna platforma, v jezikih projektnih partnerjev

partnerji iz Španije, Portugalske, Belgije in Slovenije (GZS)

Regionalni razpisi za inovacije 2018

- produktne inovacije
- procesne inovacije
- trženjske inovacije
- organizacijske inovacije
- kombinacija naštetih inovacij

Razpisan inovacijski izziv: inovacije krožnega gospodarstva

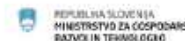
Dan inovativnosti 2018: 26. september 2018, Brdo pri Kranju

**# za prehod v krožno gospodarstvo so ključni
povezovanje, eko-inovacije, zeleno javno
naročanje...**

Odpadek ali proizvod: kje je ločnica?

Gospodarska zbornica Slovenije
četrtek, 31. maja 2018

Naložbo sofinancirata
Republika Slovenija in
Evropska unija iz Evropskega
sklada za regionalni razvoj

Hvala za pozornost!